

Наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 46 (1093) 14 ЛІСТАПАДА 2012 г.

МЗС падтрымлівае ідэю ТБМ аб падрыхтоўцы міжнароднага сертыфіката беларускай мовы

Грамадскае аб'яднанне
"Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны"
220034, г. Мінск, вул. Румянцава, 13, тэл. 213-43-52, 284-83-11, разліковы рахунак
№ 3015741233011 у аддз. №539 ААТ "Беларусбанк", г. Мінск, код 739

13 верасня 2012 г. № 65

Сп. У.У. Макею,
Міністру замежных спраў
Рэспублікі Беларусь,
220030, вул. Леніна, 29, г. Мінск

Паважаны Уладзімір Уладзіміравіч!

ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" ініцыюе стварэнне Рабочай групы, якая зоймеша распрацоўкай сертыфіката беларускай мовы як замежнай. Такая неабходнасць абумоўлена рэгулярнымі зваротамі ў нашу структуру замежных грамадзян, якія вывучаюць беларускую мову ў замежжы (Расія, Украіна, Польшча, Славакія, Чэхія і інш.) і ў беларускіх ВНУ. Яны маюць пільную патрэбу ў адпаведным сертыфікаце ўзроўня валодання беларускай моваю як замежнай: адны хацелі б правесці ўласныя веды і матываваць сябе ў больш глыбокім і дасканалым валоданні моваю, другія хацелі б развіць у сябе навыкі самакантролю і самаацэнкі, трэція - уладкавацца на працу, дзе спатрэбіцца пацверджанне іхняга ведання беларускай мовы і ці свабоднага карыстання ёю.

Несумненна, што наяўнасць сертыфіката, які адпавядае міжнародным стандартам валодання моваю, паспрыяе павышэнню як міжнароднага статусу самой дзяржаўнай беларускай мовы, так і іміджу нашай краіны. Усё гэта вымагае распрацаваць сістэму ўзроўняў валодання беларускай мовай у адпаведнасці з рэкамендацыямі "Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment. A Common European Framework of reference. Council for Cultural co-operation, Educational committee, Strasbourg, 1996", а таксама з улікам указанняў ALTE (Асацыяцыя лінгвістычнага тэставання ў Еўропе). Прыгадаем, што такія сертыфікаты згодна з узроўнямі валодання моваю распрацаваныя для шэрагу славянскіх моў - рускай, чэшскай, польскай, славацкай і інш.

Мы ведаем, што ў розных навучальных установах нашай краіны шмат робіцца дзеля папулярызавання беларускай мовы: не толькі прафесіянальнае выкладанне беларускай мовы замежным грамадзянам на філалагічным факультэце БДУ, але і распрацоўка адпаведных тыпавых, вучэбных і рабочых праграм, стварэнне і выданне дапаможнікаў для навучання беларускай мове як замежнай у розных ВНУ. Акрамя таго Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт уваходзіць у 2% лепшых універсітэтаў свету, займаючы ў гэтым рэйтынгу 595-е месца (з 3000 магчымых) і 4-е месца сярод універсітэтаў краін СНД, мае шырокі спектр міжнародных сувязяў як з тэхнічнымі, так і з гуманітарнымі ўніверсітэтамі Еўропы, Азіі, Амерыкі і ўваходзіць у Еўрапейскую адукацыйную прастору, таму мяркую, што сертыфікацыйныя іспыты па беларускай мове як замежнай могуць праводзіцца на базе БДУ як асноўнай вышэйшай навучальнай установы Рэспублікі Беларусь.

Просім Вас падтрымаць нашу прапанову па падрыхтоўцы Міжнароднага сертыфіката беларускай мовы і дэлегаваць Вашага прадстаўніка ў Рабочую групу.

З павагай, старшыня ТБМ

А.А. Трусаў.

200 гадоў з дня нараджэння Паўлюка Багрыма

Паўлюк БАГРЫМ (2 (14) лістапада 1812, в. Крашын Наваградскага павету Гардзенскай губерні, цяпер Баранавіцкі раён Берасцейскай вобласці - каля 1891, в. Крашын) - беларускі паэт.

Вучыўся ў пачатковай парафіяльнай школе, фундаатарам якой быў ксёндз В. Магнусэўскі. Пазнаёміўся з вольнадумнай паэзіяй; пачаў пісаць сам. У сувязі з сялянскімі хваляваннямі 1828 г. у Крашыне і за распаўсюджанне верша "Бунт хлопаў" (варыянт "Рабункаў мужыкоў") Я. Баршчэў-

скага) прыцягваўся да следства. Паўлюк Багрым, як і яго бацька, быў кавалём. У рамястве дасягнуў мастацкіх вышэйшых, пра што сведчыць зробленая ім каваная жырэндоля, якая і сёння захоўваецца ў Крашынскім касцёле. Пахаваны на мясцовых могілках.

Ад літаратурнай спадчыны паэта захаваліся толькі адзін верш "Зайграй, зайграй, хлопча малы...", які стаў хрэстаматыйным для беларускай літаратуры. Упершыню гэты верш апублікаваў у сваіх успамінах наваградскі адвакат І.

Яцкоўскі.

На думку Р. Зямкевіча (і М. Гарэцкага) П. Багрыму належала і аўтарства ананімнага верша антыпрыгоннага духу "Гутарка Данілы з Сцяпанам".

К. Жураўскі збіраў успаміны і дакументы пра паэта, зрабіў фотакопіі адпаведных дакументаў.

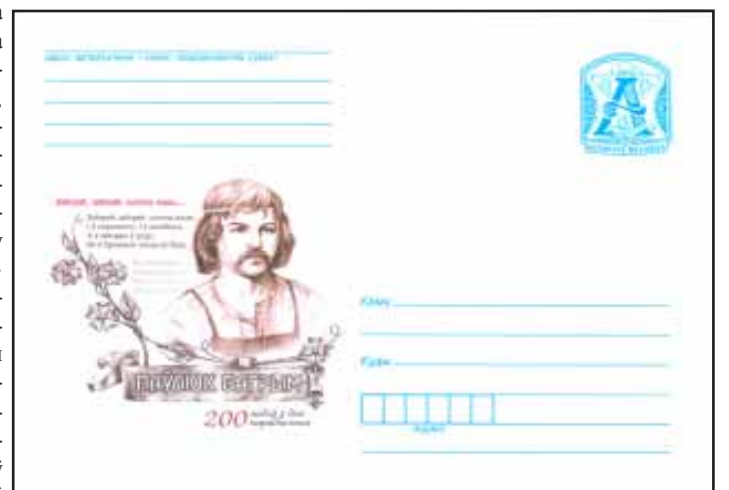
У 1985 годзе ў Крашыне адкрыты музей народнага мастацтва і рамёстваў імя Паўлюка Багрыма.

Вікіпедыя.

(Працяг тэмы пра Паўлюка Багрыма на ст. 4.)

Канверт да 200-х угодкаў з дня народзінаў Паўлюка Багрыма

18 кастрычніка 2012 года Міністэрства сувязі і інфармацыі выпусціла юбілейны канверт, прысвечаны 200-м угодкам з дня народзінаў Паўлюка Багрыма. Выяву паэта зрабіў мастак М. Рыжы. На зваротным баку канверта ў чырвоным колеры размешчана кароткая інфармацыя пра жыццёвы шлях паэта і каваля з мястэчка Крашын (Баранавіцкі раён) Паўлюка Багрыма. Юбілейны канверт быў выпушчаны ў Бабруйскай друкарні А.Ц. Непагодзіна. Раней мы паведамылі, што ў жніўні 2012 года баранавіцкія сябры ТБМ звярнуліся да міністра сувязі і інфармацыі Мікалая Панцяля з просьбай выпусціць памятны

канверт да 200-годдзя паэта Паўлюка Багрыма.

- Шчыры дзякуй кіраўніцтву Міністэрства сувязі і інфармацыі. Выпуск такога прыгожага канверта ў гонар

Паўлюка Багрыма - гэта добрае ўшанаванне памяці адзінага сялянскага паэта XIX ст., - адзначыў старшыня Баранавіцкай Рады ТБМ Віктар Сырыца.

Вітусь Свабодзкі.

МІНІСТЭРСТВА
ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

вул. Леніна, 19, 220030, г. Мінск
тэл. +375 (17) 227-29-22,
факс +375 (17) 227-45-21
e-mail: mail@mtabelar.gov.by
р/р 3604900003253 ААБ «Беларусбанк»
філіял 510 код 603

09.10.2012 № 14-41/19049
На № 65 ад 13.09.2012

МИНИСТЕРСТВО
ИНОСТРАННЫХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

ул. Леніна, 19, 220030, г. Мінск
тэл. +375 (17) 227-29-22,
факс +375 (17) 227-45-21
e-mail: mail@mtabelar.gov.by
р/р 3604900003253 ААБ «Беларусбанк»
філіял 510 код 603

ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны"
220034, г. Мінск, вул. Румянцава, 13

Аб сертыфікацыі беларускай мовы

Міністэрства замежных спраў падтрымлівае ідэю і прапанову ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" аб падрыхтоўцы міжнароднага сертыфіката беларускай мовы для тых, хто вучыцца яе як замежную.

Лічым, што гэтая праца павінна праводзіцца дзяржаўнымі ўстановамі (Міністэрства адукацыі, Міністэрства культуры) з абавязковым удзелам ВНУ і пры магчымай падтрымцы грамадскіх арганізацый. Такі падыход дыктуецца фінальнай мэтай: дзяржаўныя стандарты і дзяржаўнае прызнанне.

Са свайго боку Міністэрства накіруе прапанову ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" ў адрас зацікаўленых дзяржаўных устаноў.

Намеснік Міністра

А.М. Купчына.

ISSN 2073-7033

9 772073 703003

Свята паэзіі ў гонар 200-х угодкаў з дня народзінаў паэта Паўлюка Багрыма

У мястэчку Крашын (Баранавіцкі раён) 4 лістапада 2012 года адбылася святочная імпрэза, прысвечаная 200-м угодкам з дня народзінаў адзінага беларускага сялянскага паэта XIX ст. Паўлюка Багрыма. Напачатку ўдзельнікі і госці ўрачыстага мерапрыемства наведвалі ў Крашынскай СШ музей народных мастацтваў імя Паўлюка Багрыма. Затым ў актавай зале школы тварылася сапраўднае свята паэзіі ў гонар Паўлюка Багрыма, якое адкрыла дырэктар школы Наталля Сіліцкая. Трэба адзначыць, што навучэнцы школы вельмі моцна ўразілі ўсіх прысутных выдатным чытаннем вершаў У. Караткевіча, Н. Загорскай, І. Леткі ў гонар Паўлюка Багрыма. Пра паэтычны і мастацкі талент "беларускага Шаўчэнка" гаварылі кандыдат філалагічных навук Язэп Янушкевіч, паэт і даследчык літаратуры Міхась Скобла. Шчырымі воплескамі глядачы суправаджалі спявачку Беларускай дзяржаўнай філармоніі Тацяну Грыцэвіч.

З школы ўдзельнікі святочнай імпрэзы накіраваліся на мясцовыя могілкі, дзе пахаваны наш званы паэтычны дудар і каваль Паўлюк Баграм. Пасля ўскладання кветак выступілі старшыня Крашынскага сельскага савета Тацяна Шчарбацэвіч, Язэп Янушкевіч, Святлана Радкевіч, якія падкрэслілі не толькі важны і значны ўнёсак Паўлюка Багрыма ў беларускую культуру, але і неабходнасць яго захавання для наступных пакаленняў. Запалішы свечку на магіле паэта Паўлюка Багрыма, удзельнікі святочнай імпрэзы праспявалі "Магутны Божа".

Працяг свята адбываўся на Багрымаўскай вуліцы, дзе крашынскія гаспадары і гаспадыні частавалі ўдзельнікаў свята не толькі мясцовымі стравамі і прысмакамі, але і чаркай і смачным печывам.

*Тут слухаў жаўрукоў вясёлы спеў,
Каваў падковы - знак ішчасліваў долі...
Ён нешта для людзей зрабіць паспеў,
А ішчасце сваё выкаваць - не здолеў?*

Алесь Белы.

Свята вуліцы суправаджалася танцамі і беларускімі песнямі.

Затым удзельнікі і госці крашынскага фэсту накіраваліся на тое месца дзе была кузня, дзе Паўлюк Баграм зрабіў знакамітую жырاندоль, якая сёння ўпрыгожвае мясцовы каталіцкі касцёл. Супрацоўнікі Баранавіцкага райвыканкама і Крашынскага сельсавета пасадзілі на месцы былой кузні прыгожыя дрэвы і прымацавалі адпаведную шыльд. Паэт Алесь Белы прачытаў свае вершы да 200-годдзя Паўлюка Багрыма, а кразнавец Васіль Дубейка распавёў прысутным пра неабходнасць вывучэння і прапаганды спадчыны Паўлюка Багрыма. Старшыня Баранавіцкай Рады ТБМ Віктар Сырыца перадаў Багрымаўскаму музею ліставанне з Міністэрствам сувязі і інфармацыі і канверт з выяваю Паўлюка Багрыма, спецыяльна выпушчаны да гэтай слаўнай даты.

Крашынскае свята ў гонар Паўлюка Багрыма скончылася вялікім канцэртам ў мясцовым сельскім клубе.

Вітусь Свабодзкі.

Ва Ўкраіне дзейнічае дзяржаўная праграма развіцця ўкраінскай мовы

9 лістапада ва Украіне адзначалі Дзень украінскай пісьменнасці і мовы. Гэтае свята было ўстаноўлена ўказам прэзідэнта Украіны Леаніда Кучмы ў 1997 годзе.

Як паведамляе novosti.ua, яно адзначаецца штогод у дзень ушанавання памяці Прападобнага Нестара, паслядоўніка стваральнікаў славянскай пісьменнасці Кірылы і Мяфодзія, манаха Кіева-Пячэрскага манастыра, аднаго з аўтараў "Аповесці мінулых гадоў".

З нагоды свята прэзідэнт Украіны Віктар Януковіч выступіў з віншаваннем. Ён адзначыў, што ўкраінская мова "з'яўляецца магутным фактарам кансалідаванага дзяржаўнага будаўніцтва, што спрыяе ўзбагачэнню духоўнай культуры грамадства".

"З глыбіні стагоддзяў Украінскае дзяржава сцвярджалася праз пісьмовае слова. Шлях яго развіцця акрэслены ў выбітных дасягненнях нашых продкаў", - гаворыцца ў віншавальным зва-

роце Януковіча.

Паводле традыцыі, у гэты дзень Нацыянальнае радыё Украіны арганізуе ўсеўкраінскую дыктоўку нацыянальнага адзінства. Летась Нацыянальная радыёкампанія атрымала больш за 17.000.000 дыктантаў не толькі з Украіны, але і з Расеі, Беларусі, Малдовы, Нямеччыны, Бельгіі і нават Тайланда.

Таксама паведамляецца, што ў бюджэце Украіны на 2013 год прадугледжаная фінансаванне адмысловай дзяржаўнай праграмы развіцця ўкраінскай мовы.

У Беларусі адсутнічае

дзяржаўная праграма падтрымкі беларускай мовы, а ў 1995 годзе быў ініцыяваны рэфэрэндум, які, як тады папярэдвалі нацыянальна арыентаваныя палітыкі, істотна ўскладніў становішча беларускай мовы.

Беларускую дыктоўку ў апошнія гады праводзяць грамадскія арганізацыі, у іх бяруць удзел палітыкі, прафстаўнікі творчай інтэлігенцыі, акрэдытаваныя ў Беларусі дыпламаты, аднак выпадкаў ўдзелу ў іх афіцыйных асобаў ці асвятлення ў дзяржаўных СМІ вельмі мала.

Наш кар.

Віталь Клічко:

Дзяржаўнай мовай ва Ўкраіне мусіць быць толькі ўкраінская

Чэмпіён свету ў боксе і лідар новай партыі "Удар", што набрала нечакана шмат галасоў на выбарах, вызначыўся з па-

зіцый сваёй партыі па моўным пытанні:

- У Расіі дзяржаўнай мовай з'яўляецца руская, у Германіі - нямецкая, у Польшчы - польская, чаму ва Украіне павінна быць дзяржаўнай мовай якая-небудзь іншая. Што тычыцца мовы, то я шмат разоў адказаў на гэтае пытанне. Мова - гэта сімвал, яна такая ж як гімн, яна такая ж як герб. І што

тычыцца дзяржаўнай мовы, то яна павінна быць ва Украіне адна, гэта павінна быць украінская мова. Гэта наша выразная пазыцыя.

Неакрэсленасць "Удару" ў некаторых пытаннях нацыянальнай ідэнтыфікацыі да выбараў, як лічаць эксперты, забрала даволі шмат галасоў у Віталія Клічка на карысць іншых апазіцыйных партый, больш паслядоўных ва ўкраінскай справе.

Рыгор Сапаяжынскі,
Беларускае Радыё Рацяць.

У магілёўскім ТБМ

17 кастрычніка адбылося чарговае пасяджэнне гуртка беларускай мовы, арганізаванае магілёўскай суполкаю ТБМ і прысвечанае сотым угодкам Максіма Танка (Яўгена Скурко). Быў прагледжаны прыжыццёвы дакументальны фільм пра паэта, прэзентацыя, чальца беларускага супраціву ў гады Другой Рэчы Паспалітай. Варта сказаць, што ў свой час Яўген Іванавіч (так, вядома, гучала сапраўднае імя паэта) пацяраў як ад польскіх уладаў, так і ад НКВС. Да таго ж, арганізатары запрэзентавалі прысутным авангардныя на час стварэння творы легендарных "Песняроў" на словы Максіма Танка.

А праз тыдзень, 24 кастрычніка, чарговы гурток беларускай мовы быў прысвечаны беларускім ручнікам.

Было расказана пра сімваліку беларускага арнаменту, звычай, звязаны з выкарыстаннем ручнікоў. Арнаменты ручнікоў захоўваюць у сабе псіхалагічны партрэт нашых продкаў, "фатаграфію", замалёўку як беларускага мікракосмасу, так і старажытнага адчування знешняга свету.

Па-праўдзе, ёсць сярод нас зацікаўленыя ў захаванні беларускага этнічнага аблічча людзі, для якіх нашая нацыянальная культура - і ў тым ліку традыцыя ручнікоў - застаецца тым, чаму можна прысвяціць сваю душу.

Аляксей Карпенка,
г. Магілёў.

Чыгунка апраўдваецца

МІНІСТЭРСТВА ТРАНСПОРТУ І КАМУНІКАЦЫЙ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

**ДЗЯРЖАЎНАЕ АБ'ЯДНАННЕ
БЕЛАРУСКАЯ
ЧЫГУНКА**

вул. Леніна, 17, 220030, г. Мінск
Тэл. (017) 225 48 60, факс (017) 227 56 48
E-mail: ns@bjw.by
Р/р: 3012600090017 фінліч 527 «Белгелдэр»
ААТ «ААБ Беларусбанк» код 254 г. Мінск
АКПА 00047792 УНП 100088574

17.10.2012 № 20-01-09/7-1542

На № _____ ад _____

ОКОГУ 02193

МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА И КОММУНИКАЦИЙ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ
БЕЛОРУССКАЯ
ЖЕЛЕЗНАЯ ДОРОГА**

ул. Ленина, 17, 220030, г. Минск
Тел. (017) 225 48 60, факс (017) 227 56 48
E-mail: ns@bjw.by
Р/р: 3012600090017 фінліч 527 «Белгелдэр»
ОАО «АСБ Беларусбанк» код 254 г. Минск
ОКПО 00047792 УНП 100088574

Старшыні грамадскага аб'яднання
"Таварыства беларускай мовы імя
Францішка Скарыны"
Трусаву А.

Паважаны Трусаў А.

Беларуская чыгунка разгледзела Ваш зварот і паведамляе наступнае.

У адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь дзяржаўнымі мовамі ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляюцца беларуская і руская мовы.

У адпаведнасці з артыкулам 23 Закона Рэспублікі Беларусь "Аб чыгуначным транспарце" на чыгуначных станцыях, у тым ліку вакзалах, у цягніках і іншых месцах абслугоўвання пасажыраў, адпраўшчыкоў і атрымальнікаў грузаў і багажу службовое справаводства, афармленне ўліковай, справаздачнай, камерцыйнай і тэхнічнай дакументацыі, тэлефонная сувязь, прававая і навукова-тэхнічная інфармацыя, а таксама іншая інфармацыя, службовыя зносіны ў арганізацыях чыгуначнага транспарту агульнага карыстання, звязаных з рухам цягнікоў, перавозкай пасажыраў, грузаў і багажу, ажыццяўляюцца на беларускай і (або) рускай мовах.

01.03.2012 уступіў у сілу Закон Рэспублікі Беларусь "Аб назвах геаграфічных аб'ектаў" (далей Закон).

Згодна з Законам аб'екты транспартнай інфраструктуры, а менавіта чыгуначныя станцыі, аўтастанцыі, прыпыначныя пункты, станцыі метрапалітэна, парты, прыстані, аэрапорты і іншыя аналагічныя аб'екты, адносяцца да геаграфічных аб'ектаў.

У адпаведнасці з артыкулам 17 Закона ў Рэспубліцы Беларусь назвы геаграфічным аб'ектам прысвойваюцца на беларускай мове, з якой спосабам транслітарацыі перадаюцца на рускую мову.

Нормы Закона прымяняюцца да праваадносінаў у галіне назваў геаграфічных аб'ектаў, якія ўзніклі пасля ўступлення яго ў сілу.

У адпаведнасці з заканадаўствам, да 01.03.2012 назвы населеных пунктаў, адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак, вуліц, плошчаў, рэк і г.д. прысвойваліся на беларускай або рускай мовах.

Такім чынам, у частцы прысваення назвы геаграфічным аб'ектам да 01.03.2012 на рускай мове Беларуская чыгунка дзейнічала ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

У выпадку нягоды з рашэннем, якое прынята па Вашаму звароту, Вы можаце абскардзіць яго у Міністэрстве транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь па адрасу: г. Мінск, вул. Чычэрына, 21.

Першы намеснік Начальніка Беларускай чыгункі

У.Б. Міхайлюк.

Менскі вакзал у 20-я гады XX стагоддзя. Надпісы на чатырох дзяржаўных мовах: беларускай, рускай, польскай і ідыш, але першы надпіс па-беларуску.

Хлеб "Старадаўні Віцебск"

У Віцебску прадаецца хлеб "Старадаўні Віцебск" - асаблівы

Да 100-годдзя Лідскага аэрадрома

Міністэрства сувязі і інфармацыі Рэспублікі Беларусь
Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства поштавай сувязі

БЕЛПОШТА

пр-т Незалежнасці, 10, 220050, г. Мінск-50
тэл. 293-59-10, факс 226-11-70
office@belpost.by www.belpost.by
p/r 3012100280011 у ф-ле 529 «Белсувязь»
ААБ «Беларусбанк», г. Мінск, код 720

31.08.2012 № 18-01-23/250

На № _____ ад _____

Міністэрства сувязі і інфармацыі Рэспублікі Беларусь
Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства поштавай сувязі

БЕЛПОЧТА

пр-т Незалежнасці, 10, 220050, г. Мінск-50
тэл. 293-59-10, факс 226-11-70
office@belpost.by www.belpost.by
p/r 3012100280011 у ф-ле 529 «Белсувязь»
ААБ «Беларусбанк», г. Мінск, код 720

Старшыні Грамадскага аб'яднання
"Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны"
Трусаву А.А.
вул. Румянцава, 13
220034, г. Мінск

Паважаны Алег Анатольевіч!

На аснове прадстаўленых Вамі матэрыялаў створана мастацкая немаркіраваная паштоўка "Лідскі аэрадром - найстарэйшы аэрадром Беларусі".

Дзякуем Вам за плённае супрацоўніцтва.

Дадатак: арыгінал-макет паштоўкі на 1 л. у 1 экз.

3 павагай,

Генеральны дырэктар

І.І. Саксонава.

Паштоўка падпісана па-беларуску і па-ангельску. Наклад 3000 ас.

Адкрылася першая прыватная беларускамоўная школа футболу

Ашмянскія школьнікі атрымалі магчымасць займацца футболом. У чацвер, 1 лістапада, прайшло афіцыйнае адкрыццё прыватнай школы. Першыя заняткі ў ёй ужо пачаліся.

Школа адчынілася дзякуючы намаганням Асацыяцыі "Беларуская федэрацыя футболу", Ашмянскага райвыканкаму і індывідуальнага прадпрымальніка Аляксандра Кушнера.

- Ідэя адкрыцця школы ўзнікла ў верасні гэтага года, - кажа яе заснавальнік Аляксандр Кушнер. - У рэгіёне імат ахвотных дзяцей, так

сама сваю ролю адыграла жаданне бацькоў і падтрымка мясцовых уладаў.

Асабліва сцю школы будзе не толькі тое, што ўстаноўва - першая прыватная футбольная школа рэгіёна. Да таго ж яна будзе беларускамоўнай.

- Заняткі і трэнеры ў школе будуць праходзіць на беларускай мове, - дадае спадар Аляксандр. - Не думайце, што для дзяцей гэта будзе складана: усё ж у школе яны вывучаюць беларускую. Вядома, ёсць спецыфічная спартыўная тэрміналогія, якая

па-беларуску і па-руску гучыць па-рознаму.

Але паступова да гэтага прыстасуем. Акрамя таго, бацькі таксама падтрымалі навучанне на беларускай мове.

Наі кар. На здымку: А. Кушнер.

16 лістапада

у межах кампаніі "Будзьма" адбудзецца прэзентацыя новых беларускамоўных календароў ТБМ. Сустрэча з аўтарам - мастаком Ігарам Марачкіным.

Імпрэза праводзіцца на сядзібе ТБМ па вул. Румянцава, 13.

Пачатак - 17. 30.

Уваход вольны.

КАСТРЫЧНІЦКАЯ ІМПРЭЗА Ў ТБК ЛІТВЫ

27 кастрычніка ў ТБК адбылася чарговая імпрэза, прысвечаная ўшанаванню памяці і ўспамінам пра культурных і грамадскіх дзеячоў, юбілеі якіх прыпадаюць на кастрычнік, а лёс іх быў звязаны з Вільняй і Беларуссю. Гэта стала ўжо традыцыяй і за апошнія пяць гадоў ні разу не зрываўся. Імпрэза заўсёды праводзіцца ў апошнюю суботу месяца а 15 гадзіне.

Пра жыццёвы шлях вялікага і мужа беларускага патрыёта, які жыў амаль па суседству, Міколу Рулінскага распавяла Леакадзія Мілаш. Мікола Рулінскі вучыўся ў беларускай гімназіі, паходзіў з даволі заможнай сям'і, быў актывістам беларускага руху ў часе польскай акупацыі. Калі трэба было бараніць Беларусь і беларусаў Мікола паступіў у вайсковы эскадрон Барыса Рагулі, быў афіцэрам Беларускай Краёвай Абароны і служыў да 1944 года. З прыходам бальшавікоў быў арыштаваны і на доўгі тэрмін асуджаны. З гарбачоўскай адлігаю вярнуўся ў Літву і ўладкаваўся на паперную фабрыку ў Грыгішках. У Вільні ўдзельнічаў у станаўленні Таварыства беларускай культуры, быў актыўным чальцом, прысутнічаў на ўсіх імпрэзах ТБК. Меў здольнасці да паэзіі і спеву, але з-за сціпласці

туры з невялічкім адрывам перамагла "Партыя працы", за ёй былі сацыял-дэмакраты і кансерватары. Як мяркуе палітолаг, у выніку гэтыя тры партыі могуць набраць прыкладна аднолькавую колькасць месцаў у Сейме Літвы. Кожныя 2 з 3 партый могуць ствараць кааліцыю, таму магчымыя 3 варыянты кааліцыйнага ўраду. Паколькі яшчэ адразу пасля першага туру сацыял-дэмакраты і "Партыя працы" папярэдне дамовіліся стварыць кааліцыю, хутчэй за ўсё так і адбудзецца. Для пуцінскай Расіі і Беларусі гэта дае надзею на больш шчыльныя палітычныя стасункі з Літвой. Але ў даўгагэрміновай перспектыве гэтая кааліцыя можа разваліцца і стварыцца кааліцыя сацыял-дэмакратаў і кансерватараў.

свой талент не выкарыстаў. Удзельнічаў у сесіі еўрапейскай секцыі Рады БНР.

Нажал, пасля няўдалай аперацыі, стан здароўя яшчэ пагоршыўся, і 28 кастрычніка 2002 года Міколы Рулінскага не стала. Пахаваны ў Грыгішках.

Леакадзія Мілаш каратка распавяла пра дыпламата, і даследчыка Японіі і Кітая Іосіфа Гашкевіча, памнік якому пастаўлены на іх радзіме ў Астравіцы.

Палітолаг Артур Юдзіцкі распавёў пра палітычнае становішча ў Літве і Беларусі.

28 кастрычніка ў Літве павінен адбыцца другі тур парламенцкіх выбараў. У першым

Цікавая інтрыга адбываецца вакол заўчасных паведамленняў расійскіх і беларускіх СМІ аб перамозе ў Літве "прарасійскіх сіл", маючы на ўвазе, у першаю чаргу, "Партыю працы". Кансерватыўныя і нацыяналістычныя сілы Літвы скарысталіся гэтымі навінамі ў якасці контрпрапаганды, таму фальшстарт расійскіх СМІ паспрыяе, хутчэй, страце галасоў "Партыі працы" ў другім туры.

Знакавай навіной, якая ўплывае на палітычнае поле Беларусі, з'яўляецца атрыманне Саннікавым палітычнага прытулку ў Вялікай Брытаніі. Пасля Міхалевіча, гэта ўжо другі з кандыдатаў у Прэзідэнты Беларусі на выбарах 2010 года, які вымушаны жыць

за мяжой. Яшчэ адзін з былых кандыдатаў - Статкевіч - знаходзіцца дасюль у турме, а некаторыя іншыя кандыдаты знаходзяцца пад прафілактычным наглядам КДБ.

У варунках адсутнасці зрухаў у бок дэмакратыі і адсутнасці механізму рэальнага падліку галасоў выбарцаў, недарэчнымі выглядаюць заявы Мілінкевіча, Някляева, Янукевіча і іншых аб планаваным удзеле ў прэзідэнцкай выбарчай кампаніі 2015 года. Ды яшчэ, як стала ўжо звычай, кожны заяўляе пра жаданне быць адзіным кандыдатам ад апазіцыі. Было б смешна, калі б ўжо не пачалася рэальная сварка паміж іх прыхільнікамі на старонках апазіцыйных СМІ і ў сацыяльных сетках.

А што просты люд? А ён, здаецца, больш заклапочаны падвышэннем коштаў на 30-35% на гарэлку, малочныя і іншыя прадукты. Але гэта вядзе не да росту пратэстных настрояў, а да палявання на палічках крамаў.

Няма асаблівай надзеі, што, ў варунках усеагульнай палітычнай аб'якавасці, традыцыйнае шэсць у Менску на "Дзяды" 28 кастрычніка збярэ хоць пару тысяч удзельнікаў.

Хведар Нюнька распавёў пра асабістае знаёмства з доктарам гістарычных навук, археолагам і грамадскім дзеячом Міхасём Ткачовым, 20-годдзе смерці якога адзначылі

ў ТБК.

Дзеля падрыхтоўкі да І з'езду Беларускага Народнага Фронту прыехалі з Менска да Хведара Нюнькі першы намеснік Янона Пазыняка - Міхась Ткачоў, мастакі Мікола Кушава і Сокалаў-Кубай. Тут на месцы Міхась Ткачоў напісаў зварот да старшыні "Саюдзіса" Вітаўтаса Ландсбергіса, наконт дазволу правесці ў Вільні 25.06.1989 г. з'езд БНФ і забяспечыць удзельнікам з'езду гатэлі, харчаванне, відэаапаратуру з перакладам на літоўскую, англійскую і рускую мовы. Чарнавік звароту захаваўся і быў паказаны прысутным. Аплата за правядзенне з'езду ўзяў на сябе БНФ. Пазней грошы ў суме 5000 руб. былі перададзены праз Х. Нюньку "Саюдзісу".

- З'езд, як ведаем, быў праведзены паспяхова 25.06.1989 г., дзякуючы дамоўленасці камісіі на чале з М. Ткачовым і пры маім удзеле з уладамі Літвы. Пазней яшчэ не аднойчы прыйшлося сустракацца з гэтым выбітным навукоўцам, грамадскім дзеячом і цікавым чалавекам.

Ад імя БХД партыі з прывітальным словам на імпрэзе выступіла сябра партыі, каардынатар праекта "Пакаянне" Валерыя Чарнаморцава. Яна перадала прывітанне ад кіраўніцтва БХД.

Валерыя выказала сваю любоў да дарагой кожнаму беларусу Вільні. Яна прыехала з групай турыстаў з Беларусі, каб прысутнічаць на канцэрце "Ляпіс Трубяцкі".

Вершы з поўначы ў Лідзе

2 лістапада г. Ліду наведвала віцебская паэтка Ірына Грумандзь (Лобан). Прайшлі тры літаратурныя сустрэчы: у Лідскім каледжы, у клубе "Актыўнае даўгалецце", у Лідскай цэнтральнай бібліятэцы імя Янкі Купалы.

Падчас сустрэч сп. Ірына распавядала пра сваё наведванне Святой Зямлі, чытала вершы з кнігі "Мая душа". Гучалі песні на словы Ірыны Грумандзь у выкананні вядомага лідскага барда Сяргея Чарняка і яго ж аўтарства. Паэзія высокай духоўнасці і маральнасці - асноўная характарыстыка творчасці Ірыны.

- Пісала, пішу і буду пісаць пра любоў, без яе і жыццё

немагчыма, адсюль і філасофія жыцця. пейзажнай лірыкі ў мяне амаль няма, хаця вобразнасць з праекцыяй на пейзажнасць сустракаецца. Я праваслаўная хрысціянка. Апошнім часам імат пішацца на рэлігійную тэматыку, але і там можна імат знайсці філасофіі, інтымнасці і нацыянальнага. Дарэчы, можа, і вылучаюся такой своеасаблівай рэлігійнай тэматыкай сярод сучаснай літаратурнай прасторы, прынамсі, беларускай літаратуры. А ўвогуле, у мяне няма ніводнага непразжытага верша, таму што на дух не пераношу графаманства. Адсюль і невыпадковая назва маёй першай кнігі "Мая душа". Мой сябра пажартаваў неяк: "Значыць цяпер кожны можа прачытаць тваю душу?" "Атрымліваецца, што так", - адказала я.

Ірына наведвала Лідскі літаратурны музей, Дом рамёстваў, пазнаёмілася з лідзянамі, і Віцебшчына рэальна наблізілася да Лідчыны праз узаемнае дакрананне да мастацкага беларускага слова.

Наш кар.

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік**Рэдакцыйная калегія:**

Алена Анісім, Юрась Бабіч, Марыя Баравік, Вінцук Вячорка, Юрась Каласоўскі, Юля Карчагіна, Леакадзія Мілаш, Максім Новік, Язэп Палубятка, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў.
<http://nashaslova.mns.by/> <http://pawet.net/>
<http://kamunikat.org/> <http://tbm-mova.by/>

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.
231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.
Газета падпісана да друку 12.11.2012 г. у 10.00. Замова № 2001.
Аб'ём 2 друкаваныя аркушы. Наклад 2000 асобнікаў.
Падпісны індэкс: 63865.
Кошт падпіскі: 1 мес. - 4450 руб., 3 мес. - 13350 руб.
Кошт у розніцу: па дамоўленасці.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб рэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для поштовых адпраўленняў:
231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslova@tut.by